

Sygn. akt: I C 185/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Anielska

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa **R. R., A. R.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. :

a) **na rzecz powódki A. R. kwotę 7000 zł (siedem tysięcy) tytułem odszkodowania oraz kwotę 15000,- zł (piętnaście tysięcy) tytułem zadośćuczynienia,**

b) **na rzecz powoda R. R. kwotę 12000,- zł (dwanaście tysięcy) tytułem odszkodowania oraz kwotę 15000,- zł (piętnaście tysięcy) tytułem zadośćuczynienia**

- wszystkie kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia (...). do dnia zapłaty.

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwoty po 1000,- zł tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IV nakazuje ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 167,28 zł tytułem wyłożonych wydatków, odstępując od obciążenia ich opłatami sądowymi, nadto nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 2450,- zł tytułem opłaty od zasądzzonego roszczenia.

Sygn. akt I C 185/14

UZASADNIENIE

Powodowie A. R. i R. R. wniesli o zasądzenie od pozwanego (...) w W. kwot:

1. 80.000 zł na rzecz powódki A. R. tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia (...). do dnia zapłaty

2. 10.000 zł na rzecz powódki A. R. tytułem stosownego odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty
3. 80.000 zł na rzecz powoda R. R. tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty
4. 10.000 zł na rzecz powoda R. R. tytułem stosownego odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu na rzecz z każdego powodów według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż w dniu (...) na trasie B.-J., M. P. kierując pojazdem marki V. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości, jadąc z nadmierną, niebezpieczną prędkością na łuku drogi w lewo stracił panowanie nad kierowanym pojazdem i uderzył prawą boczną stroną pojazdu samochodu w przydrożne drzewo, w wyniku czego Z. R. wskutek doznanego urazu wielonarządowego poniósł śmierć na miejscu. Zmarły był synem powodów a pojazd sprawcy zdarzenia był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Powodowie zgłosili pozwanemu szkodę w wyniku czego decyzją z (...) przyznano powódce 10.000 zł tytułem stosowanego odszkodowania. Jednocześnie pozwana pomniejszyła przyznaną kwotę o 50% tytułem przyczynienia i tym samym ostatecznie wypłaciła na rzecz powódki 5.000 zł. Pozwany odmówił wypłaty dalszych świadczeń. Powodowie wskazali, iż pozwany przyjął zbyt wysoki stopień przyczynienia się poszkodowanego do szkody. Ich zdaniem stopień ten nie powinien przekraczać 25 %. Powodowie podkreślili również, iż śmierć syna wywołała ból psychiczny, jaki nie powoduje żadna inna strata. Po śmierci syna powodowie popadli w stan apatii, odczuwali nieustanny niepokój, lęk, obniżenie nastroju, a ich motywacja do przezwycięzania trudności życia codziennego znacznie się zmniejszyła. Poszkodowany uzyskiwał dochód w wysokości ok. 800 zł, którym dzielił się z rodzicami. Powodowie wówczas posiadali dochód w wysokości 400 zł netto. Uwzględnianie różnicy 800 zł na przestrzeni roku daje kwotę 9.600 zł. Powodowie nie mogą również liczyć w przyszłości na pomoc, którą zapewne otrzymywaliby od syna. Termin zapłaty odsetek powodowie ustalili zgodnie z art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przedłużając termin o 7 dni na doręczenie pisma i zapoznanie się z nim pozwanego.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od pozwanych na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż jako ubezpieczyciel w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych odpowiada za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia (...) w wyniku, którego śmierć poniósł Z. R.. W ramach postępowania likwidacyjnego pozwany uznał za zasadną kwotę 15.400 zł i wypłacił członkom rodziny zmarłego kwotę 7.700 zł tytułem odszkodowania w związku z pogorszeniem się sytuacji życiowej, zwrotu kosztów pogrzebu i stypy. Pozwany wskazał również, iż w dacie wypadku nie istniała podstawa prawna do żądania przez pośrednio poszkodowanego zadośćuczynienia za krzywdę powstałą w wyniku śmierci osoby bliskiej. Również wysokość żądanego zadośćuczynienia jest rażąco wysoka, gdyż przedmiotowe zdarzenie miało miejsce 12 lat temu. Powinno ono również uwzględniać stopę życiową społeczeństwa i aktualny rozmiar krzywdy. Roszczenie o odszkodowanie nie zostało natomiast udowodnione. Powodowie mogą liczyć obecnie i w przyszłości na wsparcie pozostałych dzieci. Ponadto trudno zakładać, że poszkodowany nie założyłby w przyszłości własnej rodziny i nie wyprowadziłby się z domu, co doprowadziłoby do zmniejszenia wsparcia powodów.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) na trasie B.-J., woj. (...) - (...) M. P. kierując pojazdem marki V. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości, jadąc z nadmierną, niebezpieczną prędkością, na łuku drogi w lewo stracił panowanie nad kierowanym pojazdem i uderzył prawą boczną stroną pojazdu samochodu w przydrożne drzewo, w wyniku czego Z. R. i T. P. doznali rozległych obrażeń ciała skutkujących ich śmiercią na miejscu, natomiast G. A. i P. T. doznali obrażeń ciała. Przed wypadkiem kierowca wraz z pasażerami, w tym Z. R., spożywali alkohol.

Sprawca wypadku M. P. wyrokiem Sądu (...) z dnia (...) został uznany za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z 177 § 1 i § 2 w zw. z art. 178 § 1 i art. 178a § 1 k.k. i skazany na karę sześciu lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego nawiązkę w kwocie 4.000 zł. na rzecz pokrzywdzonej A. R..

(dowód: wyrok Sądu (...) z dnia (...) (...), dokumenty zgromadzone w aktach sprawy (...))

Na miejsce wypadku przyjechała matka zmarłego A. R. i jego brat D. R., który zidentyfikował ciało Z. R..

(dowód: zeznania świadka D. R. k. 82-82v, dowód z przesłuchania powódki k. 82v-83)

W chwili wypadku Z. R. wracał z pracy. Mieszkał w domu z rodzicami i czwórką rodzeństwa. Trójka z nich uczęszczała do szkoły zawodowej. Jeden z braci D. R. miał w chwili wypadku Z. R. 24 lata. Nie pracował i otrzymywał zasiłek dla bezrobotnych.

Ojciec zmarłego pracował jako pilarz w lesie zarabiając 1.600 zł brutto. Matka zmarłego nie pracowała zawodowo, zajmowała się prowadzeniem domu.

Z. R. pracował przy układaniu dachów i zarabiał ok. 800 zł. Pomagał finansowo rodzinie. Przekazywał część zarobionych pieniędzy matce, refundując jednocześnie trójce rodzeństwa bilety autobusowe do szkoły znajdującej się w S.. Pomagał rodzicom również w inny sposób. Ciął drzewo, pomagał w ogródku i przy remoncie domu oraz w innych pracach domowych, podobnie jak pozostałe rodzeństwo. Jeśli o jego plany na przyszłość. Chciał wyjechać do pracy za granicę a następnie odremontować stodołę rodziców i tam urządzić sobie mieszkanie. Obiecywał również, że będzie wspomagał rodzinę finansowo. Utrzymywał dobre stosunki z matką i ojcem a w chwili śmierci był osobą samotną.

(dowód: zeznania świadka D. R. k. 82-82v, dowód z przesłuchania powódki k. 82v-83, dowód z przesłuchania powoda R. R. k. 146-146v)

Obecnie powodowie mieszkają tylko z synem D. R., jego partnerką oraz córką (wnuczka powodów). Pozostałe dzieci założyły już swoje rodziny, pracują i mieszkają osobno. Rodzice nie korzystają z pomocy materialnej dzieci. Mieszkający z nimi syn D. R. częściowo uczestniczy w kosztach utrzymania domu. Powód obecnie pracuje zarabiając 1.680 zł brutto miesięcznie. Sytuacja finansowa powodów nie pozwala na zaspokojenie wszystkich potrzeb w trudnych też sytuacjach liczą oni na wsparcie dzieci. Powódka nie otrzymała zasądzonej wyrokiem karnym nawiązki, choć sprawca wypadku był wzywany do jej zapłaty.

Powodowie, po śmierci syna, bardzo przeżywali jego stratę. Powódka brała leki na uspokojenie w okresie do 4 lat po śmierci syna. Najbardziej stratę syna przeżywała w pierwszym roku, choć nie korzystała z pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej. W wyniku wypadku Z. R. u powódki A. R. nie wystąpiły zakłócenia czynności psychicznych mających negatywny wpływ na życie osobiste i społeczne. Przedmiotowe zdarzenie było przyczyną cierpienia powódki, której nadal brakuje syna. Zamawia za syna mszę w kościele.

Śmierć syna była dla powoda również ciężkim przeżyciem i przyczyną cierpień psychicznych. Zdarzenie to nie wpłynęło jednak na trwałą zmianę jego nastroju i nie pogorszyło się jego funkcjonowania społecznego.

Powód chodzi na grób syna trzy razy w miesiącu, równie pozostałe rodzeństwo odwiedza grób brata. Rodzeństwo wystąpiło również o zapłatę od ubezpieczyciela zadośćuczynienia i odszkodowania.

(dowód: dowód z opinii biegłych psychiatry O. P. i psychologa P. Z. k. 104-108, 112-113, zeznania świadka D. R. k. 82-82v, dowód z przesłuchania powódki k. 82v-83, dowód z przesłuchania powoda R. R. k. 146-146v, dokument „zaszeregowanie” k. 35,)

Powodowie zgłosili pozwanemu szkodę w wyniku czego decyzją z (...) przyznano powódce 10.000 zł tytułem stosowanego odszkodowania. Jednocześnie pozwany pomniejszył przyznaną kwotę o 50% tytułem przyczynienia i tym samym ostatecznie wypłaciła na rzecz powódki 5.000 zł. Pozwany zwrócił również koszt pogrzebu, stypy i

ubrań przyjmując 50% przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody. Pozwany odmówił wypłaty dalszych świadczeń.

(bezsporne, dowód: dokument k. 18, akta szkody pozwanego)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało , jednakże jedynie w części.

Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie w oparciu o wymienione wcześniej dowody z dokumentów, zeznania świadków, opinie biegłych psychologa P. Z.i psychiatry O. P.oraz dowód z przesłuchania stron ograniczony z przyczyn faktycznych do przesłuchania powodów. W ocenie Sądu dowody te generalnie potwierdzają okoliczności przywołane w pozwie, przedstawiając sytuację majątkową i rodzinną powodów sprzed i po wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł Z. R.. Pewne niespójności w szczegółach, na przykład okoliczności dotyczące wynagrodzenia syna powodów mogą być uzasadnione upływem czasu, co jednak nie może eliminować z góry ich procesowej przydatności.

Również dowody z opinii biegłych Sąd uznał za wiarygodne i miarodajne dla poczynienia istotnych w sprawie ustaleń. Wnioski zawarte bowiem w tych opiniach są jednoznaczne i kategoryczne, są logiczne i nie zawierają jakichkolwiek nieścisłości. Nie były zresztą kwestionowane przez strony.

Odnosząc się do żądań zgłoszonych pozwem, powodowie w pierwszej kolejności wnieśli o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w wysokości 10.000 zł na rzecz powódki A. R. i 15.000 zł na rzecz powoda R. R. powołując się na znaczne pogorszenie się ich sytuacji życiowej wskazując , iż wyjściową kwotą poniesionego w ramach art. 446 § 3 kc uszczerbku są kwoty po 20 000,- zł , co po uwzględnieniu 25%-owego przyczynienia i wypłaconych już należności dało kwoty dochodzone pozwem. W ocenie Sądu wyjściowy rozmiar tych kwot (po 20 000,- zł) nie był wygórowany.

Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej może przejawiać się w utracie wsparcia i pomocy w różnych sytuacjach życiowych, a zwłaszcza w utracie szansy na pomoc w przyszłości, gdy byłaby szczególnie pożądana z uwagi na wiek rodzica zmarłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1969 r., II CR 128/69, OSP 1970, z. 6, poz. 122).

Odszkodowanie należne na podstawie art. 446 § 3 k.c. nie jest odszkodowaniem pełnym w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., lecz z woli ustawodawcy "stosownym", tj. takim, które ułatwi przystosowanie się uprawnionemu do zmienionej sytuacji życiowej. Dyspozycja tego przepisu nie obejmuje zatem obowiązku wyrównania wszystkich szkód ustalonych detalicznie, pozostających w związku przyczynowym ze śmiercią członka bliskiej rodziny. Roszczenie to jest roszczeniem indywidualnym służącym zaspokojeniu szkody majątkowej, przysługującym tym z członków rodziny zmarłego, u których śmierć osoby bliskiej spowodowała znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Świadczenie z tego tytułu powinno być przyznawane według stopnia pogorszenia sytuacji każdego z uprawnionych. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2014 r. I CSK 578/13 LEX nr 1532778).

Ustalając należne poszkodowanemu odszkodowanie na podstawie art. 446 § 3 k.c. należy także mieć na uwadze, że nie jest ono pełnym odszkodowaniem w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., skoro jest "stosownym" świadczeniem, tj. takim które posłuży przystosowaniu się uprawnionego do zmienionych warunków. Nie obejmuje więc utraty wszystkich możliwych w przyszłości korzyści od osoby, która utraciła życie. (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 marca 2014 r. I ACa 104/14 w S. LEX nr 1463788).

Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego niniejszej sprawy należy wskazać, iż wskutek śmierci Z. R.nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów, będących rodzicami zmarłego i w związku z tym powodom przysługuje stosowne odszkodowanie. Zmarły syn powodów stanowił duże wsparcie dla rodziców, którzy wychowywali czworo jego rodzeństwa. Zarobione pieniądze przekazywał po części matce, pomagał również w gospodarstwie domowym. Wykorzystywał także swoje umiejętności zawodowe remontując dom rodzinny. Analiza zebranych w sprawie dowodów wskazuje, iż po stracie syna, sytuacja życiowa powodów faktycznie pogorszyła się.

Powodowie utracili zatem nie tylko wsparcie finansowe syna ale również realną i wymierną ekonomicznie pomoc w postaci świadczonej pracy.

Pogorszenie sytuacji życiowej powodów wyraża się również w utracie opieki i wsparcia syna w trudnych sytuacjach życiowych takich jak np. choroba.

Szkody te, jakkolwiek w swej istocie mają po części walor „niematerialny”, to jednak w pewnym stopniu są także szkodami wymiernymi w materialnym znaczeniu tego słowa, choćby z tego powodu, iż szereg czynności z zakresu pomocy czy opieki bywa realizowany odpłatnie przez inne osoby. Oczywiście ściśle, pieniężne określenie rozmiarów tych szkód, jest praktycznie niemożliwe lub istotnie utrudnione, dlatego też wchodzi w grę przyznanie "stosownego odszkodowania" na podstawie art. 446 § 3 k.c.

Uwzględniając powyższe okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego owo stosowne odszkodowanie na rzecz powodów powinno zgodnie zresztą z treścią pozwu wynieść po 20.000 zł jeśli chodzi o jego wyjściową wysokość rozumianą jako miara poniesionego uszczerbku.

Przy ustalaniu wysokości tego stosownego odszkodowania należało jednak uwzględnić fakt niekwestionowanego zresztą w sprawie przyczynienia się zmarłego do wyrządzenia szkody.

Wskazuje się bowiem w orzecznictwie, że roszczenie z art. 446 § 3 k.c. jest ściśle związane z osobą zmarłego i dlatego jego przyczynienie się do powstania szkody nie może pozostać bez wpływu na wysokość tych roszczeń, a skoro przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody może stanowić – stosownie do art. 362 k.c. – podstawę do obniżenia odszkodowania należnego bezpośrednio poszkodowanemu, to tym bardziej jest to uzasadnione wobec osób jedynie pośrednio poszkodowanych, którym ustawa przyznaje prawo dochodzenia określonych roszczeń odszkodowawczych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 660/11, LEX nr 1228769).

W orzecznictwie przyjęto, że przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody. Jeżeli nie ma takiego przyczynienia się, to nie może być zmniejszony obowiązek naprawienia szkody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1968 r., II CR 28/68, LEX nr 6291; z dnia 20 czerwca 1972 r., II PR 164/72, LEX nr 7098; uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 20 września 1975 r.,).

Na tle stanu faktycznego w sprawie niniejszej okolicznością, która zdecydowanie wpłynęła na uznanie, iż syn powodów przyczynił się do powstania szkody były istotne i kumulujące się współprzyczyny.

Była to decyzja o wspólnej jeździe z nietrzeźwym kierowcą, spożywaniu alkoholu z nim, a także jazda bez zapiętych pasów bezpieczeństwa, co wynika niezbiec z akt sprawy karnej.

Z dotychczasowego orzecznictwa wynika, że w sytuacji, gdy poszkodowany miał świadomość, że wsiada do samochodu z nietrzeźwym kierowcą, który następnie spowodował zdarzenie skutkujące szkodą po stronie pasażera, wówczas uznając, że stopień przyczynienia się poszkodowanego do szkody był znaczny sądy oceniały jego rozmiar do 30% w zależności od okoliczności konkretnej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 1985 r., IV CR 398/85, LEX nr 8740, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt I ACa 983/11, LEX nr 122047, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 r., III CKN 606/00, LEX nr 550935).

W ocenie Sądu Okręgowego stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody należało przyjąć na poziomie 40%, gdyż powód nie tylko podjął decyzję o podróżowaniu z nietrzeźwym kierowcą, ale również sam był pod wpływem alkoholu, który spożywał wcześniej ze sprawcą wypadku. (por. uzasadnienie sądu karnego k 219 akt sprawy karnej)

Na powyższe nałożyła się również istotna, karygodna z punktu widzenia bezpieczeństwa decyzja o niezapięciu pasów bezpieczeństwa, co również zostało ustalone przez sąd karny (por uzasadnienie j.w. k. 219)

W tej to sytuacji skala przyczynienia w rozmiarze 40% jawi się w pełni adekwatną do rozmiaru rażącej wręcz lekkomyślności poszkodowanego, przy czym przyjęte przez pozwanego z kolei przyczynienie 50%-owe należało uznać za niewspółmierne do realnego stopnia współprzyczynienia.

Dość bowiem jedynie wskazać, iż nie zostało w sprawie wykazane, by poszkodowany np. nakłaniał sprawcę wypadku do jazdy samochodem, stąd też trudno uznać, by można było mu z punktu widzenia reguł adekwatności następstw przypisać swoiste „współsprawstwo” po połowie.

Byłby to bowiem wniosek zbyt daleko jak na okoliczności sprawy idący.

Reasumując, należy wskazać, iż przyjmując przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody, Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powódki kwotę 7.000 zł, która uwzględnia stopień przyczynienia się poszkodowanego do szkody oraz wypłacone już powódce odszkodowanie w wysokości 5.000 zł (20.000 zł x 60% - 5.000 zł). Zasądzone na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 12.000 zł uwzględnia jedynie przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody (20.000 zł x 60% = 12000,-zł).

Powodowie wystąpili również z roszczeniem o zadośćuczynienie po 80.000 zł. Roszczenie to jest w części zasadne.

W pierwszej kolejności, z uwagi na datę zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, należało odnieść się podstawy prawnej żądania powodów, na brak której wskazywał pozwany w odpowiedzi na pozew.

Pozwany stwierdził bowiem, iż z uwagi na fakt, iż zdarzenie wywołujące szkodę miało miejsce w (...)a zatem przed wprowadzeniem do systemu prawnego art. 446 § 4 k.c., który stanowi obecnie podstawę przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, roszczenie powodów w zakresie zadośćuczynienia nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stanowiska tego nie podziela Sąd w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do tego najdalej idącego zarzutu – w ocenie Sądu ten jest zarzutem chybionym, co zostało już dostatecznie wyjaśnione w ugruntowanej na tym tle praktyce orzeczniczej, również sądów powszechnych.

Za takie już bowiem uznać należy stanowisko Sądu Najwyższego co do możliwości zasądzania zadośćuczynienia po śmierci osoby bliskiej, następującej wskutek deliktu popełnionego przed(...) Wprowadzenie zaś art. 446 § 4 k.c. doprowadziło jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (tak m.in. uchwała z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10; wyrok z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128; wyrok z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91; wyrok z 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, LEX nr 950430; uchwała z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152; wyrok z 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, LEX nr 846563; wyrok z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, LEX nr 1164718).

W ostatniej uchwale z dnia 20 grudnia 2012 r. (III CZP 93/12) Sąd Najwyższy nie tylko potwierdził ten pogląd, ale także wypowiedział się co do odpowiedzialności w tym zakresie ubezpieczyciela, dając wyraz zapatrywaniu iż "artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c."

Należało uznać tym samym zarzut najdalej idący za chybiony.

Skoro też pozwany odpowiada co do zasady za wynikłą wskutek śmierci syna powodów krzywdę, istota rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie ,ogniskowała się wokół ustalenia rozmiarów tejże, a w dalszej kolejności ustalenia odpowiedniej wysokości przysługującego z tego tytułu zadośćuczynienia.

Owo zadośćuczynienie zgodnie z zapatrywaniem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. (III CSK 279/10) ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości. , przy czym na sam rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego i każdy przypadek powinien być indywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy.

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy jak i okoliczności pomiędzy stronami bezsporne przysporzyły podstaw dla poczynienia w tej mierze ustaleń oraz wysnucia wniosków uwzględniających po części stanowisko co do wysokości zadośćuczynienia zarówno powodów jak i pozwanej.

Tak też Sąd oceniając rozmiar krzywd winien wziąć pod uwagę przede wszystkim relacje łączące powodów ze zmarłym synem.

Niewątpliwie stwierdzić należy , iż syn powódki był osobą , z którą łączyła ich ścisła więź.

Zamieszkiwał bowiem wraz z nimi w tym samym domu. Wspomagał ich okazjonalnie finansowo pomagał w remontach jak i bieżących pracach domowych.

Jawi się to oczywistym z uwagi na jego stopień usamodzielnienia i na wiek poszkodowanego w stosunku do pozostałego młodszego rodzeństwa, które taką pomocą siłą rzeczy służyć nie mogło.

Powyższe już musi siłą rzeczy zaświadczać o relatywnie silnej i pozytywnej więzi emocjonalnej, co jakkolwiek nie jest zasadą, jednakże przy całokształcie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności niezaprzeczonych twierdzeń stron i zeznań świadków jawi się w pełni wiarygodnym i odpowiada typowym, powtarzalnym sytuacjom życia codziennego.

Powyższe niewątpliwie wzmacnia fakt, iż Z. R. planował zamieszkanie wspólnie czy obok swych rodziców planując remont i adaptację jednego z zabudowań gospodarskich.

Można zatem bez ryzyka jakiegokolwiek błędu powtórzyć , iż syn powodów również na tle innych członków rodziny odgrywał w ich życiu ważną rolę, stanowiąc dla niej szczególne wsparcie.

Jakkolwiek też okoliczności sprawy, w tym również nagły i tragiczny charakter śmierci syna powodów obrazują skalę cierpienia i ujemnych następstw w sferze duchowej i psychicznej, jednocześnie można w sprawie doszukać się szeregu okoliczności , które mogą i winny skutkować odpowiednim zmiarkowaniem wysokości przyznanego zadośćuczynienia.

W pierwszej zatem kolejności wskazać należy , iż bezpośrednio przed śmiercią syna powodowie nie byli i nie są obecnie osobami niedołężnymi i w podeszłym wieku, co może zaświadczać o względnej ich samodzielności.

Zauważyć wreszcie wypada, że na dzień wyrokowania od wypadku upłynął już znaczny okres czasu , co pozwoliło na załagodzenie jego skutków i w jakiś sposób mogło przyczynić się do częściowego choćby zatarcia przykrych wspomnień i związanych z tym przeżyć.

O ile też syn zmarł śmiercią tragiczną, co zawsze stanowi dodatkowe źródło przeżyć negatywnych, to zauważyć należy a co zostało już wcześniej omówione, iż postępowania syna powodów nie sposób uznać w kontekście skutków wypadku jako cechujących się przezornością i roztropnością.

Przeciwnie, można było mu przypisać jeśli nie zarzut, to na pewno rażącą nieprawidłowość zachowania polegającą na spożywaniu alkoholu z kierowcą i decyzji dalszej z nim jazdy jak też na jeździe bez zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Jakkolwiek okoliczności te nie wpływały na odpowiedzialność karną sprawcy występkę i nie może być rozpatrywana w kategoriach przyczynienia do powstania krzywdy (bo wobec niej przyczynie się nie stosuje, niemniej jednak siłą rzeczy musi ona rzutować odpowiednio na wysokość ustalonego zadośćuczynienia.

Dlatego też wzięwszy pod uwagę wszystkie podniesione wcześniej okoliczności należało uznać, iż kwotami które czynią należycie zadość krzywdzie powodów będą kwoty po 15 000,- zł, jakie to należało zasądzić jak w pkt I wyroku wraz z odsetkami od daty, której to pozwany w sprawie nie zakwestionował.

W pozostałej zaś części powództwo należało oddalić.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 i 100 kpc oraz pomocniczo art. 102 kpc.

Zauważyć bowiem należy, iż zasądzenie wszystkich kosztów procesu na rzecz pozwanego czyniłoby zadośćuczynienie i odszkodowanie z uwagi na końcowy obrachunek wzajemnych należności wynikających z wyroku iluzorycznymi. Powyższe dodatkowo uzasadnione jest tym, iż zadośćuczynienia stanowiące istotną część roszczeń pozwu, zostały ustalone wyrokiem Sądu w ramach sędziowskiej oceny odpowiedniości zadośćuczynienia, której kryteria nie są ściśle z góry wyliczalne i tak samo weryfikowalne.